

вання спеціального мовного матеріалу на заняттях з української мови. Ці матеріали і є тим «містком», який допомагає студентам засвоїти певну кількість мовних одиниць і синтаксичних конструкцій, необхідних саме на початковому етапі. Студенти можуть підготуватися до вивчення економічних і природничих дисциплін, зняти можливі лінгвопсихологічні труднощі, адаптуватися до мовного середовища.

На початковому етапі викладач-мовник повинен вирішити такі завдання, як ознайомлення студентів з різними стилями мови, зокрема — зі специфікою наукової мови, її суттєвими особливостями, типовими конструкціями. Викладач мови — це «посередник», за участю якого відбувається сприйняття нової інформації, саме він знайомить студента зі значною кількістю мовного матеріалу з наукового стилю, який становить підвалини засвоєння мови майбутньої спеціальності.

Очевидно, що на початковому етапі вивчення української мови — з 3—4 тижня навчання — доцільно вводити саме початкові предметні курси, які завдяки оволодінню основами лексико-термінологічної бази полегшують студентам сприйняття нового матеріалу. Відомо, що на подальших етапах навчання (I—II курси) студентам-іноземцям важко сприймати та розуміти тексти лекцій, підручників з певних фахових дисциплін. Тому доцільно продовжувати роботу на заняттях над аспектом «Науковий стиль мови (спеціальна лексика)», оскільки це розвиває різні види мовної діяльності, допомагає індивідуалізувати підхід до кожного студента.

Результатом вивчення початково-предметного курсу студентами-іноземцями повинно бути засвоєння певного термінологічного мінімуму, синтаксичних конструкцій, потрібних саме на початковому етапі «входження» до предмета, зменшення (усунення, пом'якшення) можливих психологічних і лінгвопсихологічних труднощів. Подальші заняття з назвами дисциплін ведуть предметними-викладачі економіки, математики, інформатики, економічної географії.

*Н. О. Тимочко, канд. екон. наук, доц.,
кафедра історії економічних учень та економічної історії*

З ДОСВІДУ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

В умовах запровадження Болонської системи все більш важливою формою навчального процесу є самостійна робота студентів, яка дозволяє у позааудиторний час значно розширити коло питань певного навчального предмету, зокрема історико-економічних дисциплін, ознайомити з літературними та документальними джерелами, провести їх системний аналіз. Але така робота є неможливою без відповідної допомоги з боку викладача, яка, у свою чергу, забезпечується в процесі індивідуальної роботи викладача зі студентами.

Отже, індивідуальна робота викладача зі студентами є однією з найважливіших форм організації навчального процесу в сучасних умовах, а тому методика її проведення є надзвичайно актуальним питанням. Подібна форма вже декілька років використовується у навчальному процесі нашого ВНЗу, вже нагромаджено певний досвід, який, на наш погляд, є вартим загальної уваги.

На нашій кафедрі розроблено певну методику проведення індивідуальної роботи з курсів «Економічна історія» та «Історія економіки та економічної думки України», яка досить успішно застосовувалася в процесі їх вивчення. Так, відповідно до навчального плану ряд тем дисциплін виносяться на індивідуальне вивчення. Студентам пропонується графік підготовки теми, в який включено декілька консультацій — вступна, на якій викладач формулює завдання, пропонує літературу, підказує можливості ознайомлення з нею; ще дві консультації проводяться викладачем у процесі підготовки теми.

Такі консультації дозволяють визначити ступінь розуміння окремими студентами проблеми, дають можливість роз'яснити незрозумілі питання, а також визначитися, в якій формі той чи інший студент може прозвітувати щодо підготовки з визначеної теми.

Кафедра пропонує декілька форм, які дають можливість визначитися з рівнем знань із запропонованої теми у окремих студентів. Найпростішою формою є проведення контрольної роботи, питання якої винесено у методичні вказівки. Вона дозволяє перевірити рівень освоєння теми взагалі, але не дає можливості визначити аналітичні та творчі можливості окремого студента. Тому ще однією формою є творче завдання, яке може бути оформлене у вигляді відповідної аналітичної таблиці або проблемного реферату, який студент повинен захистити перед викладачем на наступних консультаціях, кількість яких залежить від кількості годин, відведених на індивідуальну роботу з цієї теми у навчальних планах.

Найкращим же методом визначення ступеню засвоєння та розуміння матеріалу, на наш погляд, є проведення диспуту з теми, на який запрошують всіх бажаючих студентів. Адже саме диспут сприяє розвитку активного, творчого підходу до розв'язання наукових проблем, виховує активність та ініціативу. Він вимагає від учасників не лише вміння відстояти власну точку зору, але й довести неправоту опонента. До того ж диспут дозволяє охопити опитуванням значну студентську масу, адже не підготовлений студент не висловить бажання прийняти у ньому участь.

Запропоновані нами форми організації індивідуальних занять є вже випробувані часом і підтвердили свою ефективність. Але не слід вважати, що ми пропонуємо їх як єдино можливі. І в цих питаннях залишається ще багато резервів, які слід шукати, але варто звернути, на наш погляд, увагу й на вже апробовані, як такі, що формують самостійність і логічність мислення, виховують активність та ініціативу, творчий підхід до вивчення предмету.

О. М. Тимченко, канд. екон. наук, проф.,
кафедра фінансів

ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Оцінювання знань студентів є важливою складовою навчального процесу. Навряд чи можна повністю погодитися з висловом: «Головне — не оцінка, а знання». Певною мірою це так. Але оцінка є мірилом знань, а також стимулом до навчання. Тому дуже важливо, щоб система оцінювання знань була чіткою, зрозумілою для студента, спонукала його до праці, містила відповідні критерії, не дозволяла переважати суб'єктивізму викладача.

Вже досить багато років в університеті застосовується 100-бальна система оцінювання знань з подальшим переведення отриманої кількості балів в оцінку за 4-бальною шкалою і за ECTS. Беззаперечно, позитивним елементом цієї системи є розподіл максимальної кількості балів на поточний і підсумковий контроль, що спонукає студента працювати протягом усього семестру і набрати на момент іспиту вже більше третини максимальної кількості балів тобто 40. Разом з цим як набрати ці 40 балів,